

Σαλβαδόρ Λοθάνο

Ο υπαστυνόμος Λοθάνο στέκεται έξω από την πόρτα του διαμερίσματος της οικογένειας Μολίνα προσπαθώντας να ξελαχανιάσει. Φοράει το γκριζο σακάκι, αυτό που φορούσε στον γάμο του γιου του πριν από επτά χρόνια, και τη μεταξωτή γραβάτα με τους κόκκινους ιριδισμούς. Νιώθει λιγάκι άβολα και την τελευταία στιγμή σκέφτεται πως ίσως η γραβάτα παραείναι φανταχτερή. Πάντα βασανίζεται με το θέμα των ρούχων. Καθώς σηκώνει το χέρι για να χτυπήσει το κουδούνι, ανακαλύπτει ότι οι παλάμες του είναι ιδρωμένες. Δεν του αρέσει να επισκέπτεται κανέναν έτσι, αφεαυτού, αλλά πρέπει να το κάνει. Είναι ζήτημα ευγένειας. Αν δεν το κάνει, θα μετανιώνει μια ζωή που άφησε το συγκεκριμένο θέμα ανοιχτό και θα το πληρώνει με νύχτες αγρύπνιας. Ανασαιώνοντας κοφτά σκουπίζει τα χέρια με ένα χαρτομάντιλο που βρίσκει στην τσέπη του παντελονιού του. Έχει δυσκολευτεί να ανέβει τους τρεις ορόφους λόγω των κιλών ή της ηλικίας του – ποιος ξέρει –, αλλά είναι αποφασιστικός άνθρωπος και, όσο κι αν τον ζορίζει η συγκεκριμένη κατάσταση, νιώθει υποχρεωμένος να δώσει μια εξήγηση στο ζεύγος Μολίνα. Δεν κάνει να το μάθουν από τρίτους, και το τηλέφωνο είναι μια ψυχρή συσκευή. Καθαρίζει λοιπόν τον λαιμό του, όπως πριν από μια ανάκριση, και πατάει αποφασιστικά το κουδούνι. Νιώθει

υπεύθυνος για την υπόθεσή τους, λέει από μέσα του ενόσω περιμένει να του ανοίξουν, για τον εφιάλτη που χίμηξε πάνω τους απ' το πουθενά και τους έκλειψε την όρεξη για ζωή. Με το ζόρι κρατιούνται. Είναι άρρωστοι σε τελικό στάδιο, που δεν μετρούν πια τις μέρες. Ακόμη κι έτσι όμως, μερικές φορές διακρίνει στο βλέμμα τους μια σπίθα ελπίδας, έτοιμη να γίνει φλόγα με το παραμικρό σημάδι. Περιμένουν ένα θαύμα, ένα σώμα.

Δεν του ανοίγει κανένας. Μπορεί να λείπουν. Δοκιμάζει ξανά, και αυτή τη φορά αφήνει το κουδούνι να χτυπά με τον διαπεραστικό ήχο του κάμποση ώρα.

Όπως και να έχει, τους απογοήτευσε, σκέφτεται ενώ τεντώνει τ' αυτιά του προσπαθώντας να ακούσει οποιονδήποτε θόρυβο από την άλλη πλευρά της πόρτας. Όλα είναι βυθισμένα στη σιωπή. Δεν πρέπει να είναι κανένας μέσα. Τα μόνα που μπορεί να τους αφήσει, και τα απαριθμεί νοερά, είναι μια παρατημένη τσάντα, μια υπόθεση που έχει μπει στο αρχείο χωρίς να έχει βρεθεί πτώμα, ο αριθμός ενός ξεχασμένου φακέλου και η φωτογραφία ενός χαμογελαστού κοριτσιού που κιτρινίζει μέσα σε ένα ντοσιέ γεμάτο άχρηστα χαρτιά, που ξεχειλίζουν από άχρηστες δηλώσεις χαμένες ανάμεσα σε άχρηστα ίχνη. Χωρίς καμία ένδειξη για το τι πραγματικά συνέβη.

Ξαφνικά κάποιος ανοίγει την πόρτα επιφυλακτικά, προφυλαγμένος πίσω από το αλυσιδάκι ασφαλείας. Από μέσα, από το σκοτάδι ενός αφιλόξενου χολ, μια φωνή ρωτάει ποιος είναι. Αναγνωρίζει τη φωνή της Νούρια Σολίς.

Οι Μολίνα ζουν στο Ενσάντσε της Βαρκελώνης, σε ένα διαμέρισμα με διακριτική διακόσμηση, χωρίς εκζήτηση ή κακογουστιά, όπου κυριαρχούν τα ανοιχτά χρώματα και η ανατολίτικη εγκράτεια. Παλιότερα ήταν άνετο, αλλά σιγά σιγά το

νίκησε ο χρόνος. Οι τοίχοι έχουν μαδημένη μπογιά, η σκόνη σκεπάζει τα έπιπλα, η περσίδα στην τραπεζαρία είναι χαλασμένη δύο χρόνια και κανείς δεν ενδιαφέρεται να τη φτιάξει. Η κουζίνα είναι ψυχρή, λειτουργική, ίσα για τα πρακτικά. Δεν μυρίζει ποτέ ψητό κατσαρόλας ή σούπα. Είναι φορές που του φαίνεται πως επισκέπτεται το σπίτι κάποιων ζωντανών νεκρών, που πέθαναν τέσσερα χρόνια πριν και διατηρούνται τεχνητά στη ζωή. Τα δίδυμα είναι βουβά, διακριτικά, συνεσταλμένα, πράγμα αταίριαστο για την ηλικία τους. Ψηλόλιγνα και ντροπαλά, έχουν κλείσει τα δεκαπέντε, άρα είναι όσο και η Μπάρμπαρα όταν εξαφανίστηκε, αλλά θα έλεγες πως δεν υπάρχουν. Περνούν απαρατήρητα, μιλούν με νοήματα και αποστρέφουν το βλέμμα όταν έρχονται επισκέπτες. Έχουν μάθει να μην ενοχλούν τον πόνο των γονιών τους. Τα παιδικά τους χρόνια έχουν καταστραφεί.

Η Νούρια Σολίς τον υποδέχεται με την ίδια ερώτηση όπως πάντα: «Τη βρήκατε;» Δεν υπάρχει τίποτα πιο αποκαρδιωτικό από ένα όχι, αλλά ύστερα απ' αυτό δεν ακολουθούν άλλες ερωτήσεις. «Ηρθα για να σας αποχαιρετήσω». Η Νούρια Σολίς αργεί να αντιδράσει, σαν να μην καταλαβαίνει καλά. Ούτε τον καλεί να περάσει μέσα. Έχει βγάλει το αλυσιδάκι, αλλά στέκεται μαρμαρωμένη μπροστά στην πόρτα, σαν να έχει φάει χαστούκι. «Να με αποχαιρετήσετε;» επαναλαμβάνει χωρίς να πιστεύει στ' αυτιά της. Ο Σαλβαδόρ Λοθάνο κλείνει απαλά την πόρτα πίσω του και μπαίνει ακάλεστος στο σαλόνι. «Είναι εδώ ο σύζυγός σας;»

Η Νούρια Σολίς είναι σαράντα τριών χρονών, νοσοκόμα στο επάγγελμα. Όταν τη γνώρισε ήταν τριάντα εννιά και ωραία γυναίκα. Τώρα τα μαλλιά της έχουν γκριζάρει, ντύνεται ατημέλητα και ανασαίνει από υποχρέωση. «Όχι, δεν έχει

επιστρέψει ακόμα, εργάζεται», του απαντάει. Λογικό, λέει μέσα του ο Λοθάνο. Συνήθως ο κόσμος δουλεύει τα πρωινά, όπως και ο ίδιος, που εκπληρώνει το καθήκον του, παρότι στην περίπτωσή του αυτό γίνεται, δυστυχώς, για τελευταία φορά. «Ε, τότε, αν δεν σας πειράζει, θα το πω σ' εσάς». Και μ' αυτά τα λόγια κάθεται, κάνοντάς της νόημα να καθίσει κι εκείνη, λες και βρίσκονται στο δικό του σπίτι και όχι στο δικό της. Η Νούρια Σολίς, υπάκουη, κάθεται και ακούει, ή παριστάνει πως ακούει. Πάει καιρός που ακούει μόνο την απάντηση σε μία συγκεκριμένη ερώτηση και από τη στιγμή που αυτή θα διατυπωθεί, αποσυνδέεται και αφήνει τις λέξεις να γλιστρούν και να χάνονται. «Αύριο κλείνω τα εξήντα πέντε. Περίμενα μέχρι την τελευταία μέρα, αλλά με βγάζουν στη σύνταξη», της πετάει χωρίς περιστροφές. Όσο νωρίτερα τόσο το καλύτερο, σκέφτεται· έτσι αποφεύγονται και οι παρεξηγήσεις. Εκείνη τον κοιτάζει με μάτια γουρλωμένα και έκφραση ανεξιχνίαστη, έτσι που ο Λοθάνο δεν μπορεί να είναι σίγουρος αν έχει καταλάβει την απλή του δήλωση. Ο υπαστυνόμος θα προτιμούσε χίλιες φορές να μιλούσε με τον Πέπε Μολίνα. «Αυτό σημαίνει ότι θα σταματήσετε να την ψάχνετε;» ρωτάει αργά η Νούρια. «Όχι, όχι», βιάζεται να ξεκαθαρίσει ο Λοθάνο. «Τώρα η υπόθεση θα περάσει στα χέρια του αντικαταστάτη μου. Αυτός θα αναλάβει τις έρευνες και θα διατηρήσει την επικοινωνία μαζί σας».

Η Νούρια φαίνεται ανακουφισμένη για λίγο, αλλά αμέσως την κυριεύει πάλι η αναστάτωση. «Ποιος είναι;» Ο υπαστυνόμος Λοθάνο προσπαθεί να ακουστεί πειστικός, αλλά η φωνή του ηχεί ψεύτικη ακόμη και στα ίδια του τ' αυτιά. «Είναι ένας ενθουσιώδης νέος, άρτια εκπαιδευμένος, ο υπαστυνόμος Σουρέδα. Είμαι σίγουρος ότι θα σταθεί πιο τυχερός απ'

ό,τι στάθηκα εγώ». Μακάρι να μπορούσε να της πει και «πιο επαγγελματίας», αλλά δεν θέλει να πει ψέματα. Ο μελλοντικός υπαστυνόμος Σουρέδα, που μόλις έχει κλείσει τα τριάντα ένα και το μέλλον ανοίγεται μπροστά του λαμπρό, μπορεί να επιδείξει ενθουσιασμό, αλλά όχι επαγγελματισμό.

Η Νούρια σωπαίνει σαστισμένη. Ίσως να έχει τις ίδιες ακριβώς αμφιβολίες που αυτός δεν ξεστόμισε. Είναι μια γυναίκα τρομαγμένη. Όταν είναι μαζί με τον άντρα της δεν μπαίνει πια στον κόπο να μιλάει, αφήνει εκείνον να κάνει κουμά-ντο. Εκείνος, μέχρι στιγμής, δεν έχει παραιτηθεί. Έχει χάσει βέβαια την ορμή των πρώτων μηνών, που πήγαζε από την εμμονή του να βρει την Μπάρμπαρα και τον έκανε να μπλέκεται στα πόδια της αστυνομίας, και έχει πια ηρεμήσει και αποδεχτεί την απώλεια. Η συμπεριφορά τους όμως είναι πολύ διαφορετική. Εκείνος υποφέρει με αξιοπρέπεια, ενώ εκείνη πάσχει από έλλειψη αξιοπρέπειας. Του θυμίζει μουσκεμένο κλωσόπουλο κάτω απ' τη βροχή. Η Νούρια Σολίς κατανεύει και χάνεται στις σκέψεις της. Μακρινή, ανεξιχνίαστη, αδιάφορη. Δεν τη νοιάζει τίποτα πια. Έχει παραιτηθεί από κάθε χαρά. Θα του άρεσε να την είχε γνωρίσει πριν χάσει την κόρη της και τη διάθεσή της για ζωή. Η αβεβαιότητα την έχει τσακίσει.

Η Νούρια Σολίς δεν λέει τίποτα και ανακάθεται ανήσυχη στο κάθισμά της. Είναι φανερό πως κάτι της λείπει. «Θα πρέπει να μιλήσετε με τον άντρα μου», πετάει ξαφνικά. «Αυτός έχει ακόμα τα λογικά του», παραδέχεται. Το ίδιο πιστεύει και ο υπαστυνόμος Λοθάνο, αλλά καταλαβαίνει ότι θα ήταν αγένεια εκ μέρους του να τη διορθώσει, δεδομένου ότι είναι εξίσου καλή συνομιλήτρια με τον άντρα της. Παρ' όλα αυτά, η Νούρια έχει σηκωθεί ήδη, έχει πάρει το κινητό από το τραπέζακι και σχηματίζει έναν αριθμό.

«Πέπε;» αναφωνεί με έναν τόνο ικεσίας. Όσο τον ακούει, η έκφρασή της αλλάζει. «Όχι, συγγνώμη, το ξέρω ότι δουλεύεις, αλλά ήρθε ο υπαστυνόμος Λοθάνο». Σωπαίνει αναποφάσιστη για λίγο και συνεχίζει με διστακτική φωνή, με τον ίδιο δισταγμό με τον οποίο αντιμετωπίζει το ασύλληπτο κενό μιας απουσίας. «Όχι, δεν υπάρχει τίποτα νεότερο για την Μπάρμπαρα», διευκρινίζει. «Ήθελε όμως να σε αποχαιρετήσει. Βγαίνει στη σύνταξη αύριο. Σύμφωνα», καταλήγει ύστερα από μια μεγάλη δική του πρόταση. Τα χαρακτηριστικά της έχουν χαλαρώσει, αφού, καταπώς φαίνεται, εκείνος της πρότεινε κάποια λύση για το πρόβλημα που αδυνατούσε να αντιμετωπίσει μόνη της. Κλείνει το τηλέφωνο με βλέμμα φωτεινό, ανακουφισμένη που μπόρεσε να ξεφορτωθεί ένα απρόσμενο φορτίο. «Λέει ότι θα περάσει να σας δει ο ίδιος». Ο υπαστυνόμος Λοθάνο ξέρει ότι πράγματι θα το κάνει, γιατί είναι άνθρωπος που παίρνει πρωτοβουλίες και έχει οργανωμένο πρόγραμμα. Είναι αντιπρόσωπος αργυροχρυσοχών, δειγματίζει κοσμήματα. Ξέρει πώς να φέρεται στους πελάτες και πώς να οργανώνει τον χρόνο του. Παρότι μάλιστα ταξιδεύει συνεχώς, καταφέρνει να είναι κοντά στη γυναίκα του και στα παιδιά του και να φροντίζει την οικογένειά του. Μέχρι και το θέμα του σκύλου ανέλαβε, που έπρεπε να τον διώξουν από το σπίτι γιατί τους θύμιζε υπερβολικά την Μπάρμπαρα. Είναι ένας άνθρωπος γεμάτος ενεργητικότητα και ζωντάνια, που έμπαινε πάντοτε επικεφαλής στις διαδηλώσεις για την κόρη του, με το πανό στο χέρι, ακούραστος. Σηκώνεται. Δεν έχει πια λόγο να παρατείνει την επίσκεψή του. Ό,τι είχε να πει το είπε. Εκτός αυτού, η Νούρια Σολίς, ξεχνώντας και τους βασικούς κανόνες ευγένειας, δεν του πρόσφερε ούτε έναν καφέ. Η δύσκολη στιγμή πέρασε, λέει μέσα του νιώθοντας πιο ήρε-

μος. Προχωρούν σιωπηλοί μέχρι την πόρτα και ξαφνικά, πριν την ανοίξει, εκείνη σταματά, στρέφεται προς το μέρος του αστυνομικού και τον αγκαλιάζει. Ο υπαστυνόμος Λοθάνο δεν ξέρει πώς να αντιδράσει και στέκεται άκαμπτος, νιώθοντας τα χέρια του σαν ξύλα. Ύστερα από λίγο παρασύρεται από τη συγκίνησή της και την τυλίγει στην αγκαλιά του προστατεύοντάς τη με τη ζεστή ανθρωπιά του. Είναι εύθραυστη, σαν μικρό κορίτσι. Ένα κορίτσι τσακισμένο. Μένουν έτσι, αγκαλιασμένοι, ενωμένοι σε έναν άκαρπο αποχαιρετισμό. «Ευχαριστώ», ψιθυρίζει η Νούρια Σολίς. Και απομακρύνεται αφήνοντάς του μια ζεστασιά στο στήθος, που σβήνει την πικρή γεύση της αποτυχίας του. Του έχει δείξει με αυτό τον απλό τρόπο την ευγνωμοσύνη της, μια ευγνωμοσύνη που οι αστυνομικοί δεν περιμένουν ποτέ, αλλά πάντοτε την επιθυμούν. Η γυναίκα έχει καταλάβει πόσο κόπο έπρεπε να καταβάλει για να πάει μέχρι το σπίτι τους και να τους αποχαιρετήσει. Ξέρει ότι κι εκείνος αρνείται να εγκαταλείψει την Μπάρμπαρα, να την παραδώσει σε άλλους, που θα σκαλίσουν τη μνήμη της με ζέση, αλλά χωρίς ίχνος λεπτότητας.

Με την πόρτα μισάνοιχτη του χαμογελά μέσα από τα δάκρυά της, και για λίγες στιγμές ο υπαστυνόμος μπορεί να μαντέψει ότι παλιά το χαμόγελό της ήταν λαμπερό και δροσερό, όπως της Μπάρμπαρα στη φωτογραφία που έχει κοιτάξει και ξανακοιτάξει τόσες φορές.

Νούρια Σολίς

Η Νούρια περιφέρεται μέσα στο σπίτι σαν φάντασμα. Η επίσκεψη του υπαστυνόμου έχει ξυπνήσει μέσα της την αγωνία. Όχι, μονολογεί, δεν χρειάζονται δικαιολογίες. Ζει πολύ καιρό με την αγωνία, αλλά μερικές φορές γίνεται τόσο επώδυνη, που τη νιώθει σαν μαχαίρι που της ξεκολλάει το δέρμα. Όπως τώρα, που της κόβει την ανάσα και τη σπρώχνει να ανοίξει την πόρτα του δωματίου της Μπάρμπαρα. Είναι απείραχτο, όπως ακριβώς το άφησε πριν από τέσσερα χρόνια. Είναι το μόνο δωμάτιο του σπιτιού που καθαρίζει τακτικά, σαν χώρο ιερό. Ξεσκονίζει τα ράφια, σκουπίζει το πάτωμα και καθαρίζει το τραπέζι με ένα πανί. Παλιότερα κλεινόταν εδώ μέσα και έπινε, μόνη της. Εκείνη, το μπουκάλι του μπράντι και η μυρωδιά από την κολόνια της Μπάρμπαρα. Περιτριγυρισμένη από τις φωτογραφίες της, από τα βιβλία της, από τα παιχνίδια που είχε από τότε που ήταν μικρή. Έβγαινε ταραγμένη και έκανε βδομάδες να συνέλθει. «Έχεις χάσει τον έλεγχο», της έλεγε ο Πέπε. Και, παρότι στις αρχές το αρνιόταν, τελικά το παραδέχτηκε. Είχε αφεθεί σε μια δίνη καταστροφικής αυτολύπησης. Αυτή την ακριβή ανάλυση την έκανε ο ψυχίατρος. Και της έγραψε χάπια. Χάπια για να ξυπνάει, χάπια για να περπατάει, χάπια για να κοιμάται, χάπια για να ζει. Υποψιαζόταν πως παρήταν πολλά όλα εκείνα τα χάπια, ότι της έκλεβαν την οργή

και έπνιγαν την κραυγή της. Συγχρόνως όμως έσβηναν τον πόνο της. Ζούσε χλιαρά, μέσα σε ένα μπεν μαρί, αλλά, όταν τα παρέλειπε σκόπιμα, ο Πέπε τη μάλωνε και την ανάγκαζε να τα παίρνει. «Είσαι άρρωστη, αποδέξου το».

Τώρα ζει με τα χάπια, έχει ξεχάσει τα πλανερά ποτά και δεν σκέφτεται πια τόσο συχνά την αυτοκτονία.

Όμως δεν είναι καλά.

Ποτέ δεν θα είναι.

Σέρνει το βαρύ φορτίο των υποχρεώσεών της. Ύστερα από έξι μήνες άδεια ξαναγύρισε στη δουλειά. Είναι νοσοκόμα και δουλεύει στη νυχτερινή βάρδια του Κλινικού Νοσοκομείου. «Δεν μπορείς να αφήσεις αυτή τη θέση να χαθεί», τη συμβούλεψε ο Πέπε. «Είναι κοντά στο σπίτι και η δουλειά θα σε βοηθάει να ξεχνιέσαι». Το ίδιο της κάνει· έτσι τουλάχιστον δεν υποφέρει από αϋπνίες ούτε χρειάζεται να παλεύει με τις σκοτεινές, ατελείωτες ώρες, ακούγοντας το *τικ-τακ* του ρολογιού και το ροχαλητό του Πέπε. Δεν κοιμάται σχεδόν καθόλου. Όταν γυρίζει στο σπίτι, πρωί πια, ετοιμάζει το πρωινό για τα δίδυμα, τα ξυπνάει και τα ξεπροβοδίζει. Μετά ξαπλώνει και παριστάνει πως ξεκουράζεται, αλλά δεν μπορεί να πάψει να σκέφτεται. Κουτουλάει από τη νύστα, κλείνει τα μάτια κι αμέσως τα ανοίγει πάλι. Έχει αρρυθμίες και η καρδιά της, ανεξέλεγκτη, χτυπάει όπως να 'ναι. Τη νύχτα το νοσοκομείο δεν έχει πολλή δουλειά. Την έχουν τοποθετήσει στο γυναικολογικό και οι συναδέλφισσές της, γεμάτες αλληλεγγύη και κατανόηση, της λένε ανέκδοτα, γιορτάζουν τα γενέθλιά της με γλυκά και αφρώδες λευκό κρασί, την αγκαλιάζουν μητρικά για να διώξουν μακριά τη θλίψη της. Οι αγκαλιές την ανακουφίζουν και κάποιες φορές, όταν είναι μαζί τους, νιώθει όπως παλιά, μια γυναίκα δυνατή, ρεαλίστρια και αποφασιστική.

Μια γυναίκα που θα μπορούσε να είχε κάνει πολλά στη ζωή της, αν είχε ξετυλίξει υπομονετικά το κουβάρι των ονείρων της ακολουθώντας το νήμα που θα την πήγαινε να ζήσει στην εξοχή, ή αυτό που θα την έκανε να αγοράσει ένα βανάκι για να γυρίσει όλο τον κόσμο, ή το άλλο, να τελειώσει τις σπουδές της στην Ιατρική, που τις παράτησε όταν γεννήθηκε η Μπάρμπα. Γιατί η Νούρια είχε φιλόδοξα σχέδια, που έσβησαν με τη μητρότητα και χάθηκαν εντελώς μέσα στον κατακλυσμό που ακολούθησε την εξαφάνιση της κόρης της. Παλιότερα είχε ευθύνες, κύρος και πολλούς πόντους ώστε να φτάσει να γίνει προϊσταμένη στο τμήμα της. Η θέληση που τη χαρακτήριζε όταν ήταν νέα, που την έκανε μια κοπέλα γεμάτη ζωντάνια και την έσπρωχνε να ανεβαίνει σε βουνά, να σκαρφαλώνει σε τοίχους και να κατεβαίνει πίστες του σκι στις Άλπεις, τώρα είναι μια θολή ανάμνηση. Την ξαναφέρνουν στον νου μόνο οι φωτογραφίες από τα παλιά, που θαρρείς και ανήκουν σε κάποια άλλη, σε μια χαμογελαστή και γενναία φοιτήτρια της Ιατρικής, στο κορίτσι που είχε ερωτευτεί ο Πέπε. Τώρα πια δεν θέλει να τη βγάζουν φωτογραφίες. Δεν θέλει να βλέπει την εικόνα της γυναίκας που συλλαμβάνει ο φακός. Η δουλειά της την απορροφά και κάποιες φορές φτάνει ακόμη και να ξεχνάει την Μπάρμπα. Είναι στιγμές που η σπουδή της να σώσει μια ζωή σβήνει για λίγο τη δική της αγωνία. Έχει δει να κόβουν στήθη, να αφαιρούν μήτρες, να χειρουργούν σάλπιγγες και ωοθήκες, όπως επίσης έχει δει νεαρά κορίτσια να πεθαίνουν. Αυτές ακριβώς τις στιγμές ξέρει ότι υπάρχουν και άλλα βάσανα όπως το δικό της ή, έστω, παρόμοια. Όμως αυτό κρατάει λίγο. Μόλις φεύγει από κει και γυρίζει στο σπίτι, χάνει πάλι τη γη κάτω από τα πόδια της. Δεν υπάρχει τίποτα χειρότερο από το να ζεις με την αβεβαιότητα, παραπονιέται. Οι

ζωντανοί θάβουν τους νεκρούς και τους κλαίνε. Πηγαίνουν λουλούδια στον τάφο τους και τους επισκέπτονται των Αγίων Πάντων. Αυτή όμως δεν ξέρει αν η Μπάρμπαρα είναι ζωντανή ή νεκρή. Δεν ξέρει αν πρέπει να την κλάψει και να περάσει τη διαδικασία του πένθους ή αν πρέπει να κρατήσει ζωντανή τη φλόγα της ελπίδας. Αυτή η αμφιβολία, αυτό το διαρκές μπρος πίσω, την τρώει διαρκώς. Παρ' όλα αυτά, είναι περήφανη και δεν θέλει να τη λυπούνται. Σιχαίνεται τη συμπόνια των άλλων, γι' αυτό δεν πατάει το πόδι της στα μαγαζιά. Πηγαίνει μόνο από το νοσοκομείο στο σπίτι. Δεν έχει ξαναπάει ποτέ στο σχολείο των διδύμων, το ίδιο σχολείο όπου πήγαινε και η Μπάρμπαρα για δώδεκα χρόνια. Δεν θέλει να μιλήσει με κανέναν και, πάνω απ' όλα, δεν θέλει να δει τις μητέρες συντροφιά με τις κόρες τους. Τη μόνη φορά που πήγε για ψώνια με τον Πέπε έβλεπε παντού μητέρες και κόρες, εμμονικά – να διαλέγουν παπούτσια, να κοιτάζουν βιτρίνες, να δοκιμάζουν κάποια μπλουζα, να γελούν στην ουρά για το κρέας. Ήταν σαν γροθιά στο στομάχι. «Εγώ δεν μπορώ, δεν θα μπορώ, δεν θα μπορώ να το κάνω ποτέ! Η Μπάρμπαρα δεν είναι πια εδώ!» επαναλάμβανε μέσα στο αυτοκίνητο ενώ τρανταζόταν από τους λυγμούς έχοντας πάθει υστερική κρίση. Μέχρι που τη χαστούκισε ο Πέπε. Δεν θα το ξανακάνω ποτέ, ορκίστηκε μέσα της.

Και κράτησε τον όρκο της. Ο Πέπε ανέλαβε να κάνει τα ψώνια της εβδομάδας, να βγάξει βόλτα τον σκύλο, όπως ανέλαβε και τα λογιστικά. Τις πρώτες μέρες η Νούρια έπεφτε διαρκώς πάνω στον σκύλο της Μπάρμπαρα, που οσφραίνονταν το διαμέρισμα πηγαίνοντας πέρα δώθε και γάβγιζε θλιβερά έξω από το άδειο της δωμάτιο. «Πάρ' τον από δω, σε παρακαλώ», ικέτευε απελπισμένη τον άντρα της. Και ο Πέπε τον έβαλε

στο αυτοκίνητο και τον άφησε στο σπίτι στο Μουσέν. Τον ευγνωμονεί πραγματικά, γιατί δεν είναι υποχρεωμένη να σκέφτεται. Έχει ξεσυνηθίσει να σκέφτεται, να αποφασίζει, να επιλέγει. Κάνει ό,τι της λένε κι αυτό φτάνει. Δεν μπορεί να πάρει αποφάσεις και το έχει αποδεχτεί. Ενώ η Ελισαμπέθ, η αδερφή της, δεν το έχει καταλάβει ακόμα. «Μα δεν βλέπεις ότι εσύ δεν είσαι έτσι;» της έλεγε. «Αντίδρασε, σε παρακαλώ, φώναξε, χτύπα τον τοίχο, κάνε κάτι». Σαν παιδί είναι η Ελισαμπέθ, σκέφτεται συχνά η Νούρια Σολίς. Γαντζώνεται στις εικόνες της παιδικής ηλικίας και αρνείται να αποδεχτεί τις αλλαγές. Ούτε τον γάμο της δέχτηκε, ούτε το γεγονός ότι έγινε μητέρα, επειδή όλα αυτά σήμαιναν παραιτήσεις από άλλα πράγματα, τις παραιτήσεις που επιβάλλει η ωριμότητα. Πίστευε πως θα ήταν πάντα το αγριοκάτσικο που χοροπηδούσε σκαρφαλώνοντας στα βουνά χωρίς να κουράζεται. Η Ελισαμπέθ θα ήθελε να είχε για πάντα την ίδια μεγάλη αδερφή, που δεν φοβόταν το σκοτάδι, της έλεγε τραγούδια και της κρατούσε το χέρι τις νύχτες. Δεν έλεγε να χωνέψει την απάθειά της. «Πρέπει να είσαι αυτόνομη», επέμενε. Αυτόνομη για ποιο λόγο, αναρωτιόταν εκείνη. Γιατί να θέλω να είμαι αυτόνομη, αφού δεν έχω καμία επιθυμία; Οι άνθρωποι που είναι ζωντανοί δεν μπορούν να καταλάβουν αυτούς που παραιτούνται. Είναι μελές. Ο Ινιάκι, ο κουνιάδος της, την κάλεσε τρία συνεχόμενα καλοκαίρια να ταξιδέψουν με το ιστιοπλοϊκό. «Η θάλασσα θα σου κάνει καλό, το αεράκι και τα μπάνια θα σε αναζωογονήσουν». Είναι Βάσκος, γεμάτος ζωντάνια, και δεν θα μπορούσε να ζησει μακριά από τη θάλασσα. Εκείνης όμως της είναι αδιάφορη, όπως και τόσα άλλα πράγματα. «Χρειάζεσαι διακοπές», επιμένει ο Ινιάκι όποτε της τηλεφωνεί. Διακοπές για ποιο λόγο; Μα δεν βλέπει ότι γι' αυτήν οι μέρες δεν διαφέρουν μεταξύ τους; Είναι

σκέτη καταδίκη, όπου κι αν τις περνάει. Είναι καταδικασμένη να υποφέρει αιώνια. Αν μπορούσε έστω να μάθει αν είναι ζωντανή ή νεκρή, θα λυνόταν ίσως ο κόμπος που έχει στο στήθος και ώρες ώρες την πνίγει. Πού να βρίσκεται; Βρίσκεται κάπου; Ή όχι; Πώς πρέπει να τη θυμάται; Ζωντανή ή νεκρή;

Είναι μέρες που το πτώμα της Μπάρμπαρα την επισκέπτεται σαν επαναλαμβανόμενος εφιάλτης. Είναι μέρες που την ονειρεύεται να γελάει, με τη μύτη λερωμένη από παγωτό βανίλια-σοκολάτα. Άλλες μέρες όμως, τις περισσότερες, διαίσθάνεται πως κάπου υποφέρει μόνη της, και τότε τη βασανίζει η αίσθηση ότι είναι ανίσχυρη.

Όταν ήταν μικρή, η Μπάρμπαρα ήταν δική της. «Το κοριτσάκι μου», της ψιθύριζε στο αυτί όσο κοιμόταν πιπιλώντας τον αντίχειρά της. Πήγαιναν παντού μαζί. «Έχω κολλημένη πάνω μου μια τσίχλα με γεύση μέντα», έλεγε αστειευόμενη στις φίλες της. «Κοιτάξτε την, τη λένε Μπάρμπαρα». «Δεν είμαι τσίχλα με γεύση μέντα, είμαι κοριτσάκι φραουλένιο», διαμαρτυρόταν εκείνη προσβεβλημένη. Ζωηρή, εύτροφη, έξυπνη. Με αυτά τα επίθετα μεγάλωσε η Μπάρμπαρα. Άρχισε να μιλάει πολύ νωρίς και η αδέξια γλωσσίσσα της δεν άφηνε τίποτα να πέσει κάτω. Κάποιες φορές την ντρόπιαζε στο ασανσέρ ή στην αίθουσα αναμονής των ιατρών. «Κοίτα, μαμά, αυτή η κυρία έχει βάψει τα μαλλιά της». «Μα... βέβαια, κι εγώ τα έχω βάψει». «Ναι, αλλά αυτή δεν τα έβαψε καλά και φαίνονται οι ρίζες, ενώ οι δικές σου όχι».

Ιστορίες για να τις αφηγείται στο βραδινό τραπέζι, συνοδευόμενες από πνιχτά γέλια, που πολλαπλασιάστηκαν όταν ήρθαν τα δίδυμα. Η Μπάρμπαρα ήταν τεσσάρων όταν γεννήθηκαν και πήγε να τους επισκεφθεί στην κλινική. Η Νούρια της έδειξε τα μωρά συγκινημένη. «Κοίτα τι όμορφα κουκλά-

κια!» Η Μπάρμπαρα τα περιεργάστηκε επιφυλακτική, τους έκανε δυο τρεις γκριμάτσες από υποχρέωση, άνοιξε την πόρτα της ντουλάπας και είπε σοβαρά σοβαρά: «Τώρα μπορούμε να τα φυλάξουμε, αύριο θα ξαναπαίξω λίγο μαζί τους».

Θα ήθελε να είχε ζήσει περισσότερο την παιδική ηλικία της Μπάρμπαρα, αλλά πέρασε πολύ γρήγορα και στο μεταξύ εκείνη ήταν δεμένη χειροπόδαρα με τα δίδυμα, έτρεχε ξοπίσω τους όλη τη μέρα, με το κεφάλι κάτω και τη μέση πονεμένη. Εκείνη την εποχή η Μπάρμπαρα συμμάχησε με τον Πέπε. Εκείνος τη γαργαλούσε, την έκανε μπάνιο, την πήγαινε στο πάρκο. Τα πήγαιναν τόσο καλά οι δυο τους, που προτίμησε να μην αναμιχθεί. Όταν ξανασήκωσε κεφάλι, η Μπάρμπαρα έδειχνε πια σωστή γυναίκα και ο Πέπε είχε αρχίσει να δυσσαρεστείται με τα πρώτα δείγματα της επαναστατικότητάς της. Στα δώδεκά της η Μπάρμπαρα ήταν ένα κορίτσι ψηλό και αυθάδικο, που δεν έκανε πίσω για τίποτα και για κανέναν. Ο Πέπε δεν μπορούσε να το χωνέψει, ενώ εκείνης της φαινόταν χαριτωμένο. Αρχισαν οι διαφωνίες σχετικά με την ανατροφή των παιδιών. Ο Πέπε προσπαθούσε να διορθώσει την προκλητική συμπεριφορά της κόρης τους, ενώ εκείνη την ενθάρρυνε. Δεν μπορούσε να της βάλει όρια. Δεν μπορούσε να της πει όχι ή να θυμώσει σοβαρά μαζί της, γιατί χωρίς να το θέλει της ξέφευγε ένα κρυφό γελάκι και την επιδοκίμαζε που είχε κότσια. Δεν στάθηκε ικανή να προβλέψει τους κινδύνους της απότομης ανάπτυξής της. Στα δώδεκά της η Μπάρμπαρα ήταν έτοιμη να κατακτήσει τον κόσμο και, ενώ στην ίδια αυτό φαινόταν μια χαρά, ο Πέπε, πιο διορατικός, δεν συμφωνούσε. «Η μικρή δεν πρόκειται να πάει στο Μπιλμπάο του χρόνου το καλοκαίρι», δήλωσε κατηγορηματικά μια χρονιά, μόλις η Μπάρμπαρα γύρισε από τα βόρεια. Ήταν ο πιο έντονος, ο πιο

δυσάρεστος καβγάς που είχαν πριν αρχίσουν όλα. Η Μπάρμπα περνούσε πάντα τον Ιούλιο με την αδερφή της Νούρια και τον κουνιάδο της. Πήγαιναν στην παραλία, έκαναν βόλτες με το ιστιοπλοϊκό, καταδύσεις και σέρφινγκ. Ο Ινιάκι και η Ελισαμπέθ, νεότεροι και πιο ανεκτικοί, την άφηναν να πηγαίνει αργά για ύπνο, έκαναν γυμνισμό και διάφορα άλλα, που ο Πέπε δεν τα ενέκρινε και εκείνη, κάπως πιο υποχωρητική ίσως, προσπαθούσε να τα απαλύνει. Τσακώθηκε μαζί του, ξανατσακώθηκε, αλλά ο Πέπε ήταν ανυποχώρητος και η Μπάρμπα έμεινε χωρίς διακοπές στα βόρεια.

Η Νούρια έχει σκεφτεί πολλές φορές εκείνο το σκοτεινό και δυσάρεστο επεισόδιο. Έχει προσπαθήσει επίσης να ξεχάσει αυτό που της είπε μια φορά η Ελισαμπέθ, ίσως όχι με κακή πρόθεση, αλλά που έκανε τις δύο αδερφές να μαλώσουν. Της κράτησε μούτρα δύο μήνες και αρνιόταν να μιλήσει μαζί της ή να της τηλεφωνήσει. Δεν το συζήτησε ποτέ με κανέναν. Την πόνεσε τόσο πολύ, που δεν βρήκε το κουράγιο να το συζητήσει με τον υπαστυνόμο Λοθάνο. Δεν ήθελε να χώσει τη μύτη του στα προσωπικά της, ούτε να βγάλει τα άπλυτά της στη φόρα. «Μυστικό που ξέρουν δυο, το ξέρει όλο το χωριό», έλεγε πολύ συνετά η γιαγιά της. Προσπάθησε να αφήσει στην άκρη τα κακόβουλα σχόλια της αδερφής της, ίσως επειδή στην πραγματικότητα δεν τα πίστεψε ποτέ ή επειδή η εικόνα του κουνιάδου της, του Ινιάκι, άψογη μέχρι τότε, έμεινε κάπως σπλωμένη και δεν κατάφερε, όσο κι αν προσπάθησε, να τον ξαναδεί με εκείνη την αύρα ειλικρίνειας και ακεραιότητας που είχε πάντα στα μάτια της.

Γιατί σώπασε;

Από φόβο. Επειδή ο Πέπε θα είχε διακόψει οριστικά τις σχέσεις με την οικογένειά της. Η Νούρια επέλεξε να καταπιεί τη

δυσαρέσκειά της και να κάνει πως δεν έτρεχε τίποτα. Πάντα στην ίδια παγίδα έπεφτε. Για να σταματήσει τα χτυπήματα έκλεινε το στόμα και έπεφτε στην παγίδα του συναισθηματισμού. Μαλάκωνε μόλις έβλεπε τα δάκρυα της Μπάρμπαρα να κυλούν στρογγυλά και αλμυρά στα μάγουλά της, επειδή είχε τρομάξει από τη σκληρή πειθαρχία που προσπαθούσε να της επιβάλει ο πατέρας της. «Μην το πεις στον μπαμπά, σε παρακαλώ. Σε παρακαλώ. Θα θυμώσει». Απατηλές συμμαχίες που άρχισαν με απόκρυψη σημειωμάτων από τους δασκάλους, εξόδους με τις φιλενάδες και φανταχτερά ρούχα. Πράγματα όχι και τόσο σημαντικά στην αρχή, μικρά ψέματα που άρχισαν να μεγαλώνουν με τα χρόνια. Όπως και η Μπάρμπαρα.

Στα δεκαπέντε της η Μπάρμπαρα έκανε πια διπλή ζωή, προστατευμένη πίσω από διάφορα άλλοθι. Ώσπου άρχισε να γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο να κρατήσει κρυφά τα μυστικά της. Όπως τότε που η Νούρια βρήκε τα αντισυλληπτικά πάνω στο κρεβάτι της, παρατημένα σε κοινή θέα. Έκανε τότε μια κουβέντα με την Μπάρμπαρα, ως γυναίκα προς γυναίκα. Της μίλησε για το σεξ και τις σεξουαλικά μεταδιδόμενες ασθένειες και την έβαλε να της υποσχεθεί ότι θα έπαιρνε ασφαλέστερες προφυλάξεις. Η Μπάρμπαρα την άκουσε, αλλά έβρισκε συνεχώς δικαιολογίες για να μην πάει μαζί της στον γυναικολόγο. Πώς θα είχε αντιδράσει μια άλλη μάνα σε μια τέτοια περίπτωση; αναρωτιέται η Νούρια. Όσον αφορά εκείνη, η ρεαλιστική αντιμετώπιση υπερίσχυσε της ηθικής. Κάποιες φορές σκέφτεται πως ίσως να μην έχει ηθική. «Να προσέχεις», είπε επανειλημμένα στην Μπάρμπαρα εκείνη τη μέρα. Και δεν τη ρώτησε ούτε με ποιον, ούτε πότε, ούτε πώς. Ήξερε ότι είχε ένα ανόητο φλερτ με τον Μαρτίν Μποράς, από την εκδρομική λέσχη. Τηλεφωνιούνταν, βλέπονταν, κάποιες φορές μάλιστα

τους κοίταζε κρυφά από το παράθυρο όταν την έφερνε με τη μηχανή στο σπίτι. Της φαινόταν πολύ μεγάλος για την Μπάρμπαρα. Ήταν ξανθός, διαόλου κάλτσα, σωστό μούτρο. Δεν μπόρεσε να μαντέψει πολύ περισσότερα, γιατί προηγούνταν η διακριτικότητά της. Η ο φόβος της. Η Μπάρμπαρα κλεινόταν στον εαυτό της όταν της έκανε ερωτήσεις και στον Πέπε δεν ήταν να μιλήσει για τέτοια θέματα. Τον έκαναν εκτός εαυτού. Εκείνη βρισκόταν ανάμεσα στους δύο και τους φοβόταν. Ναι. Φοβόταν και είχε διευκολύνει τη συμπεριφορά της κόρης της κρύβοντας πράγματα από τον Πέπε. Της φαίνονταν φυσιολογικά, ταιριαστά σε ένα κορίτσι. Ίσως όχι σε ένα δεκαπεντάχρονο κορίτσι, αλλά η Μπάρμπαρα φαινόταν πολύ πιο μεγάλη και οι εποχές είχαν αλλάξει. Δεν υπήρχε λόγος να το κάνει θέμα, σκεφτόταν η Νούρια κοιτάζοντας το είδωλό της στον καθρέφτη της κόρης της. Δεν υπήρχε λόγος να βάζει κανείς τόσο φτηνούς περιορισμούς στην ελευθερία των κοριτσιών, ούτε στην ηλικία των πρώτων σεξουαλικών εμπειριών. Η εφηβεία ξεκινούσε πια νωρίτερα. Το έλεγαν οι εφημερίδες, οι γιατροί, οι καθηγητές, κι εκείνη δεν θεωρούσε κακό να ερωτεύεται κανείς και να απολαμβάνει καινούριες εμπειρίες. Ίσως να άφησε να παρασυρθεί από τη νοσταλγία, ή από τη βλακεία, αλλά ήταν βαθιά πεπεισμένη ότι η ζωή περνάει πριν το καταλάβεις και η Μπάρμπαρα είχε το δικαίωμα να τη ζήσει.

Μπέρδεψε την επιθυμία με την ανατροφή. «Τα παιδιά δεν κάνει να μεγαλώνουν με απόλυτη ανεκτικότητα», τη μάλωσε ο ψυχίατρός της όταν του μίλησε για τις ενοχές που τη βασάνιζαν. «Δεν γίνεται να εμπιστευθεί κανείς τα κριτήριά τους, που σε αυτή τη φάση ακόμα διαμορφώνονται. Οι γονείς πρέπει να βάζουν τα όρια».

Κι εκείνη δεν μπόρεσε να τα βάλει.

Τώρα, τέσσερα χρόνια μετά, η Νούρια κατηγορεί τον εαυτό της που έσπρωξε την Μπάρμπαρα στην αγκαλιά του Μαρτίν, που έλεγε ψέματα στον Πέπε κάποια βράδια ότι τάχα η Μπάρμπαρα διάβαζε στο σπίτι μιας φίλης της, που δέχτηκε να την καλύπτει στα ραντεβού και στις νυχτερινές εξόδους της. Θα ήθελε να μπορούσε να γυρίσει τον χρόνο πίσω. Να ξαναγίνουν όλα όπως πριν. Όπως τότε, δηλαδή; Ίσως την εποχή που εκείνη και ο Πέπε αγαπιούνταν ακόμα. Γιατί στις αρχές αγαπιούνταν πραγματικά. Όταν γνωρίστηκαν, όταν παντρεύτηκαν τόσο βιαστικά, από τη μια μέρα στην άλλη, όταν γεννήθηκε η Μπάρμπαρα. Θα ήθελε να γύριζε πίσω και να είχε μια δεύτερη ευκαιρία να αναθρέψει την Μπάρμπαρα πιο αυστηρά, με υπευθυνότητα και αποφασιστικότητα.

Αυτές όμως είναι χίμαιρες.

Η Μπάρμπαρα δεν θα γυρίσει ποτέ και η ίδια δεν θα μάθει ποτέ τις απαντήσεις στα γιατί που τη βασανίζουν.